

I. DISPOSICIONS GENERALS

CAP DE L'ESTAT

3152 *Reial decret llei 5/2012, de 5 de març, de mediació en afers civils i mercantils.*

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

Una de les funcions essencials de l'Estat de dret és la garantia de la tutela judicial dels drets dels ciutadans. Aquesta funció implica el repte de la implantació d'una justícia de qualitat capaç de resoldre els diversos conflictes que sorgeixen en una societat moderna i, a la vegada, complexa.

En aquest context, des de la dècada dels anys setanta del segle passat, s'ha anat recorrent a nous sistemes alternatius de resolució de conflictes, entre els quals destaca la mediació, que ha anat cobrant una importància creixent com a instrument complementari de l'Administració de justícia.

Entre els avantatges de la mediació cal destacar la seva capacitat per donar solucions pràctiques, efectives i rendibles a determinats conflictes entre parts i això la configura com una alternativa al procés judicial o a la via arbitral, dels quals s'ha de distingir amb claredat. La mediació està construïda al voltant de la intervenció d'un professional neutral que facilita la resolució del conflicte per les mateixes parts, d'una forma equitativa, permet el manteniment de les relacions subjacents i conserva el control sobre el final del conflicte.

II

A pesar de l'impuls que els últims anys ha experimentat a Espanya, en l'àmbit de les comunitats autònomes, fins a la present norma no hi havia una ordenació general de la mediació aplicable als diversos afers civils i mercantils, que alhora assegurés la seva connexió amb la jurisdicció ordinària, de manera que es fa efectiu el primer dels eixos de la mediació, que és la desjudicialització de determinats afers.

La mediació, com a fórmula d'autocomposició, és un instrument eficaç per a la resolució de controvèrsies quan el conflicte jurídic afecta drets subjectius de caràcter disponible. Com a institució dirigida a la pau jurídica, contribueix a concebre els tribunals de justícia en aquest sector de l'ordenament jurídic com un últim remei, en cas que no sigui possible compondre la situació per la mera voluntat de les parts, i pot ser un hàbil coadjuvant per a la reducció de la càrrega de treball d'aquells, ja que en redueix la intervenció als casos en què les parts enfrontades no hagin estat capaces de posar fi, des de l'acord, a la situació de controvèrsia.

Així mateix, aquest Reial decret llei incorpora al dret espanyol la Directiva 2008/52/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2008, sobre determinats aspectes de la mediació en afers civils i mercantils. Tanmateix, la seva regulació va més enllà del contingut d'aquesta norma de la Unió Europea, en línia amb la previsió de la disposició addicional tercera de la Llei 15/2005, de 8 de juliol, per la qual es modifica el Codi civil i la Llei d'enjudiciament civil en matèria de separació i divorci, en què s'encomanava al Govern la remissió a les Corts Generals d'un projecte de llei sobre mediació.

La Directiva 2008/52/CE es limita a establir unes normes mínimes per fomentar la mediació en els litigis transfronterers en afers civils i mercantils. Per la seva banda, la regulació d'aquesta norma conforma un règim general aplicable a tota mediació que tingui lloc a Espanya, i pretengui tenir un efecte jurídic vinculant, si bé circumscrita a l'àmbit dels afers civils i mercantils i dins d'un model que ha tingut en compte les previsions de la Llei model de la CNUDMI sobre conciliació comercial internacional de l'any 2002.

Precisament, el transcurs del termini d'incorporació a l'ordenament jurídic espanyol de la Directiva 2008/52/CE, que va finalitzar el 21 de maig de 2011, justifica el recurs al reial decret llei, com a norma adequada per efectuar aquesta necessària adaptació del nostre dret, amb la qual cosa es posa fi al retard en el compliment d'aquesta obligació, amb les conseqüències negatives que comporta per als ciutadans i per a l'Estat pel risc de ser sancionat per les institucions de la Unió Europea.

III

El model de mediació es basa en la voluntarietat i lliure decisió de les parts i en la intervenció d'un mediador, del qual es pretén una intervenció activa orientada a la solució de la controvèrsia per les mateixes parts. El règim que conté el Reial decret llei es basa en la flexibilitat i en el respecte a l'autonomia de la voluntat de les parts, la voluntat de les quals, expressada en l'acord que hi posa fi, pot tenir la consideració de títol executiu, si les parts ho desitgen, mitjançant la seva elevació a escriptura pública. En cap cas aquesta norma pretén tancar tota la varietat i riquesa de la mediació, sinó tan sols establir-ne les bases i afavorir aquesta alternativa enfront de la solució judicial del conflicte. És aquí on hi ha, precisament, el segon eix de la mediació, que és la deslegalització o pèrdua del paper central de la llei en benefici d'un principi dispositiu que també regeix en les relacions que són objecte del conflicte.

La figura del mediador, d'acord amb la seva conformació natural, és la peça essencial del model, ja que és qui ajuda a trobar una solució dialogada i voluntàriament volguda per les parts. L'activitat de mediació es desplega en múltiples àmbits professionals i socials i requereix habilitats que en molts casos depenen de la mateixa naturalesa del conflicte. El mediador ha de tenir, doncs, una formació general que li permeti desenvolupar aquesta tasca i sobretot oferir garantia inequívoca a les parts per la responsabilitat civil en què pugui incórrer.

Igualment, el Reial decret llei utilitza el terme mediador de manera genèrica sense prejutjar que en sigui un o diversos.

Es té present el paper molt rellevant en aquest context dels serveis i institucions de mediació, que duen a terme una tasca fonamental a l'hora d'ordenar i fomentar els procediments de mediació.

Corol·lari d'aquesta regulació és el reconeixement de l'acord de mediació com a títol executiu, cosa que es produeix amb la seva ulterior elevació a escriptura pública, l'execució del qual es pot instar directament davant els tribunals. En la regulació de l'acord de mediació radica el tercer eix de la mediació, que és la desjuridificació, que consisteix a no determinar de forma necessària el contingut de l'acord restauratiu o reparatori.

El marc flexible que procura el Reial decret llei pretén ser un al·licient més per afavorir el recurs a la mediació, de manera que no tingui repercussió en costos processals posteriors ni se'n permeti el plantejament com una estratègia dilatòria del compliment de les obligacions contractuals de les parts. Així es manifesta en l'opció de la suspensió de la prescripció quan tingui lloc l'inici del procediment enfront de la regla general de la seva interrupció, amb el propòsit d'eliminar possibles desincentius i evitar que la mediació pugui produir efectes jurídics no desitjats.

El present Reial decret llei se circumscriu estrictament a l'àmbit de competències de l'Estat en matèria de legislació mercantil, processal i civil, que permeten articular un marc per a l'exercici de la mediació, sense perjudici de les disposicions que dictin les comunitats autònomes en l'exercici de les seves competències.

Amb la finalitat de facilitar el recurs a la mediació, s'articula un procediment de tramitació fàcil, poc costós i de curta durada en el temps.

IV

L'articulat d'aquest Reial decret llei s'estructura en cinc títols.

En el títol I, sota la rúbrica de «Disposicions generals», es regula l'àmbit material i espacial de la norma, la seva aplicació als conflictes transfronterers, els efectes de la

mediació sobre els terminis de prescripció i caducitat, així com les institucions de mediació.

El títol II enumera els principis informadors de la mediació, a saber: el principi de voluntarietat i lliure disposició, el d'imparcialitat, el de neutralitat i el de confidencialitat. A aquests principis s'hi afegeixen les regles o directrius que han de guiar l'actuació de les parts en la mediació, com són la bona fe i el respecte mutu, així com el seu deure de col·laboració i suport al mediador.

El títol III conté l'estatut mínim del mediador, amb la determinació dels requisits que han de complir i dels principis de la seva actuació. Per garantir la seva imparcialitat s'expliciten les circumstàncies que el mediador ha de comunicar a les parts; en això se segueix el model del Codi de conducta europeu per a mediadors.

El títol IV regula el procediment de mediació. És un procediment senzill i flexible que permet que siguin els subjectes implicats en la mediació els qui en determinin lliurement les fases fonamentals. La norma es limita a establir els requisits imprescindibles per donar validesa a l'acord que les parts puguin assolir, sempre sota la premissa que assolir un acord no és una cosa obligatòria, ja que, de vegades, com ensenya l'experiència aplicable d'aquesta institució, no és estrany que la mediació persegueixi simplement millorar relacions, sense intenció d'assolir un acord de contingut concret.

Finalment, el títol V estableix el procediment d'execució dels acords ajustant-se a les previsions que ja existeixen en el dret espanyol i sense establir diferències amb el règim d'execució dels acords de mediació transfronterers el compliment dels quals s'hagi de produir en un altre Estat; per això es requereix la seva elevació a escriptura pública com a condició necessària per considerar-los títol executiu.

V

Les disposicions finals ajusten la regulació de l'encaix de la mediació amb els procediments judicials.

Així, es reforma la Llei 3/1993, de 22 de març, bàsica de les cambres oficials de comerç, indústria i navegació, per incloure entre les seves funcions, al costat de l'arbitratge, la mediació, i permetre així la seva actuació com a institucions de mediació.

També es porten a terme una sèrie de modificacions de caràcter processal que faciliten l'aplicació de la mediació dins del procés civil. Es regula així la facultat de les parts per disposar de l'objecte del judici i sotmetre's a mediació, com també la possibilitat que sigui el jutge el que convidi les parts a arribar a un acord i, amb aquesta finalitat, s'informin de la possibilitat de recórrer a la mediació. Es tracta d'una novetat que, dins del respecte a la voluntat de les parts, intenta promoure la mediació i les solucions amistoses dels litigis. D'altra banda, es preveu la declinatòria com a remei enfront de l'incompliment dels pactes de submissió a mediació o enfront de la presentació d'una demanda mentre està en curs aquesta.

La modificació de la Llei d'enjudiciament civil comprèn, finalment, la dels preceptes necessaris per incloure l'acord de mediació dins els títols que donen dret al despatx de l'execució.

Amb aquestes modificacions s'articula la interrelació adequada entre la mediació i el procés civil i es reforça l'eficàcia d'aquesta institució.

VI

Finalment, aquest Reial decret llei reforma la Llei 34/2006, de 30 d'octubre, sobre l'accés a les professions d'advocat i procurador dels tribunals, amb l'objectiu de donar satisfacció a les legítimes expectatives dels estudiants de dret que, en el moment de la publicació d'aquella Llei, estaven matriculats en els seus estudis universitaris i, com a conseqüència de la dita publicació, veuen completament alterades les condicions d'accés a les professions d'advocat i procurador.

D'acord amb la Llei 34/2006, per obtenir el títol professional d'advocat o procurador dels tribunals és necessari, a més d'estar en possessió del títol universitari de llicenciat en

dret o del títol de grau corresponent, provar la capacitació professional mitjançant la superació de la corresponent formació especialitzada i de caràcter oficial que s'adquireix a través de cursos de formació acreditats pel Ministeri de Justícia i el Ministeri d'Educació, així com superar una avaluació posterior.

La modificació que s'aprova és congruent amb l'exposició de motius de la mateixa Llei 34/2006, que declara com a objectiu no trencar «les expectatives actuals dels estudiants de la llicenciatura o grau en dret». Tanmateix, la *vacatio legis* de 5 anys que va fixar inicialment la Llei s'ha revelat insuficient per donar satisfacció a un col·lectiu d'estudiants que no han pogut completar els estudis en aquest període de 5 anys. Es tractaria de resoldre problemes dels estudiants que es van matricular en llicenciatures de dret abans del 31 d'octubre de 2006, moment en què no s'exigien els títols professionals per a l'exercici de les professions d'advocat i procurador, i que no han pogut finalitzar els estudis en el termini esmentat. Per una omisió no volguda del legislador, aquests estudiants pateixen una discriminació, ja que es trenquen les expectatives legítimes que tenien en el moment en què van començar a cursar els estudis de dret. Però, a més, s'aprofita l'ocasió per reconèixer un règim especial d'accés a l'exercici professional per als llicenciats en dret, sigui quin sigui el moment en què iniciïn o finalitzin els estudis, i atendre d'aquesta manera diverses iniciatives plantejades en seu parlamentària.

D'altra banda, es preveu la situació dels posseïdors de títols estrangers susceptibles d'homologació al títol espanyol de llicenciat en dret, mitjançant la introducció d'una nova disposició addicional que permet accedir a les professions jurídiques als qui hagin iniciat el procediment d'homologació abans de l'entrada en vigor de la Llei.

La futura modificació preveurà l'expedició dels títols professionals per part del Ministeri de Justícia.

A més, per acabar amb la incertesa generada per l'apartat 3 de la disposició transitòria tercera de la Llei s'introdueix una millora tècnica en la redacció aclarint que no és necessari tenir el títol de llicenciat o grau en dret, sinó que n'hi ha prou d'estar en condicions d'obtenir-lo, és a dir, no és necessari estar en la possessió material del títol, sinó haver conclòs els estudis quan entra en vigor la Llei. Amb això se salvaguarden els drets dels llicenciats que, havent finalitzat els seus estudis, per retard o distracció en la sol·licitud dels títols a les universitats, quedin exclosos de l'àmbit de la disposició transitòria de la Llei.

En virtut d'això, en ús de l'autorització que conté l'article 86 de la Constitució espanyola, a proposta del ministre de Justícia i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 2 de març de 2012,

DISPOSO:

TÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Concepte.*

S'entén per mediació el mitjà de solució de controvèrsies, sigui quina sigui la seva denominació, en què dues o més parts intenten voluntàriament assolir per si mateixes un acord amb la intervenció d'un mediador.

Article 2. *Àmbit d'aplicació.*

1. Aquest Reial decret llei és aplicable a les mediacions en afers civils o mercantils, inclosos els conflictes transfronterers, sempre que no afectin drets i obligacions que no estiguin a disposició de les parts en virtut de la legislació aplicable.

En defecte de submissió expressa o tàcita a aquest Reial decret llei, aquesta és aplicable quan, almenys, una de les parts tingui el domicili a Espanya i la mediació es realitzi en territori espanyol.

2. Queden exclosos, en tot cas, de l'àmbit d'aplicació d'aquest Reial decret llei:

- a) La mediació penal.
- b) La mediació amb les administracions públiques.
- c) La mediació laboral.
- d) La mediació en matèria de consum.

Article 3. *Mediació en conflictes transfronterers.*

1. Un conflicte és transfronterer quan almenys una de les parts està domiciliada o resideix habitualment en un Estat diferent d'aquell en què qualsevol de les altres parts a les quals afecta estigui domiciliades quan acordin fer ús de la mediació o sigui obligatori acudir-hi d'acord amb la llei que sigui aplicable.

2. En els litigis transfronterers entre parts que resideixin en diferents estats membres de la Unió Europea, el domicili es determina de conformitat amb els articles 59 i 60 del Reglament (CE) núm. 44/2001 del Consell, de 22 de desembre de 2000, relatiu a la competència judicial, el reconeixement i l'execució de resolucions judicials en matèria civil i mercantil.

Article 4. *Efectes de la mediació sobre els terminis de prescripció i caducitat.*

El començament de la mediació suspèn la prescripció o la caducitat d'accions. A aquests efectes es considera iniciada la mediació amb la presentació de la sol·licitud per una de les parts o des que es dipositi, si s'escau, davant la institució de mediació.

La suspensió es prolonga durant el temps que hi hagi fins a la data de la signatura de l'acord de mediació o, si no n'hi ha, de l'acta final o es produeixi la terminació de la mediació per alguna de les causes que preveu aquest Reial decret llei.

Si no se signa l'acta de la sessió constitutiva en el termini de quinze dies naturals a comptar del dia en què s'entén començada la mediació, es reprèn el còmput dels terminis.

Article 5. *Les institucions de mediació.*

1. Tenen la consideració d'institucions de mediació les entitats públiques o privades i les corporacions de dret públic que tinguin entre els seus fins l'impuls de la mediació, facilitant-ne l'accés i l'administració, inclosa la designació de mediadors. Han de garantir la transparència en la designació de mediadors i han d'assumir subsidiàriament la responsabilitat derivada de la seva actuació. Si entre els seus fins també hi ha l'arbitratge, han d'adoptar les mesures per assegurar la separació entre les dues activitats.

Les institucions de mediació han de donar publicitat dels mediadors que actuïn en el seu àmbit informant, com a mínim, de la seva formació, especialitat i experiència.

2. Aquestes institucions han d'implantar sistemes de mediació per mitjans electrònics, especialment per a les controvèrsies que consisteixen en reclamacions dineràries.

3. Els poders públics han de vetllar perquè les institucions de mediació respectin en l'àmbit de les seves competències els principis de la mediació establerts en aquest Reial decret llei, així com per la bona actuació dels mediadors, en la forma que estableixin les seves normes reguladores.

TÍTOL II

Principis informadors de la mediació

Article 6. *Voluntarietat i lliure disposició.*

1. La mediació és voluntària.
2. Quan hi hagi un pacte per escrit que expressi el compromís de sotmetre a mediació les controvèrsies sorgides o que puguin sorgir, s'ha d'intentar el procediment

pactat de bona fe, abans d'acudir a la jurisdicció o a una altra solució extrajudicial. Aquesta clàusula té aquests efectes fins i tot quan la controvèrsia versí sobre la validesa o existència del contracte en què consti.

3. Ningú no està obligat a mantenir-se en el procediment de mediació ni a concloure un acord.

Article 7. *Igualtat de les parts i imparcialitat dels mediadors.*

En el procediment de mediació s'ha de garantir que les parts intervinguin amb plena igualtat d'oportunitats, mantenint l'equilibri entre les seves posicions i el respecte pels punts de vista expressats per elles, sense que el mediador pugui actuar en perjudici o interès de qualsevol d'elles.

Article 8. *Neutralitat.*

Les actuacions de mediació s'han de desenvolupar de manera que permetin a les parts en conflicte arribar per si mateixes a un acord de mediació, i el mediador ha d'actuar d'acord amb el que disposa l'article 14.

Article 9. *Confidencialitat.*

1. El procediment de mediació i la documentació utilitzada en aquest procediment és confidencial. L'obligació de confidencialitat s'estén al mediador i a les parts intervinents de manera que no poden revelar la informació que hagin pogut obtenir derivada del procediment.

2. La confidencialitat de la mediació i del seu contingut impedeix que els mediadors o les persones que participin en el procediment de mediació estiguin obligats a declarar o aportar documentació en un procediment judicial o en un arbitratge sobre la informació derivada d'un procediment de mediació o relacionada amb aquest, excepte:

- a) Quan les parts de manera expressa i per escrit dispensin d'aquesta obligació.
- b) Quan, mitjançant resolució judicial motivada, sigui sol·licitada pels jutges de l'ordre jurisdiccional penal.

3. La infracció del deure de confidencialitat genera responsabilitat en els termes que preveu l'ordenament jurídic.

Article 10. *Les parts en la mediació.*

1. Sense perjudici del respecte als principis que estableix aquest Reial decret llei, la mediació s'ha d'organitzar de la manera que les parts tinguin per convenient.

2. Les parts en conflicte han d'actuar de conformitat amb els principis de bona fe i respecte mutu.

Durant el temps en què es desenvolupi la mediació les parts no poden interposar entre si cap acció judicial o extrajudicial en relació amb el seu objecte.

El compromís de submissió a mediació i la iniciació d'aquesta impedeix als tribunals conèixer de les controvèrsies sotmeses a mediació durant el temps en què aquesta tingui lloc, sempre que la part a qui interessi ho invoqui mitjançant declinatòria.

La declinatòria no impedeix la iniciació o prosecució de les actuacions de mediació.

3. Les parts han de prestar col·laboració i suport permanent a l'actuació del mediador, mantenint l'adequada deferència cap a la seva activitat.

TÍTOL III

Estatut del mediador

Article 11. *Condicions per exercir de mediador.*

1. Poden ser mediadors les persones naturals que estiguin en ple exercici dels seus drets civils, sempre que no els ho impedeixi la legislació a la qual puguin estar sotmesos en l'exercici de la seva professió.

2. El mediador ha de disposar de formació específica per exercir la mediació, que s'adquireix mitjançant la realització d'un o diversos cursos específics impartits per institucions degudament acreditades. Aquesta formació específica ha de proporcionar als mediadors els necessaris coneixements jurídics, psicològics, de tècniques de comunicació, de resolució de conflictes i negociació, així com d'ètica de la mediació, a nivell tant teòric com pràctic.

3. El mediador ha de subscriure una assegurança o garantia equivalent que cobreixi la responsabilitat civil derivada de la seva actuació en els conflictes en què intervingui.

Article 12. *Qualitat i autoregulació de la mediació.*

El Ministeri de Justícia i les administracions públiques competents, en col·laboració amb les institucions de mediació, han de fomentar l'adequada formació inicial i contínua dels mediadors, l'elaboració de codis de conducta voluntaris, així com l'adhesió d'aquells i de les institucions de mediació a aquests codis.

Article 13. *Actuació del mediador.*

1. El mediador ha de facilitar la comunicació entre les parts i vetllar perquè disposin de la informació i l'assessorament suficients.

2. El mediador ha de desenvolupar una conducta activa tendent a aconseguir l'acostament entre les parts, amb respecte als principis que conté aquest Reial decret llei.

3. El mediador pot renunciar a exercir la mediació, amb obligació de lliurar una acta a les parts en què consti aquella.

4. El mediador no pot iniciar o ha d'abandonar la mediació quan concorrin circumstàncies que afectin la seva imparcialitat.

5. Abans de començar o de continuar la seva tasca, el mediador ha de revelar qualsevol circumstància que pugui afectar la seva imparcialitat o bé generar un conflicte d'interessos. Aquestes circumstàncies inclouen, en tot cas:

- a) Tot tipus de relació personal, contractual o empresarial amb una de les parts.
- b) Qualsevol interès directe o indirecte en el resultat de la mediació.
- c) Que el mediador, o un membre de la seva empresa o organització, hagin actuat anteriorment a favor d'una o diverses de les parts en qualsevol circumstància, amb excepció de la mediació.

En aquests casos el mediador només pot acceptar o continuar la mediació quan assegurui que pot fer-ho amb total imparcialitat i sempre que les parts ho consentin i ho facin constar expressament.

El deure de revelar aquesta informació es manté al llarg de tot el procediment de mediació.

Article 14. *Responsabilitat dels mediadors i de les institucions de mediació.*

L'acceptació de la mediació obliga els mediadors a complir fidelment l'encàrrec i, si no ho fan, incorren en responsabilitat pels danys i perjudicis que causin per mala fe, temeritat o dol. El perjudicat té acció directa contra el mediador i, si s'escau, la institució de mediació que correspongui amb independència de les accions de reemborsament que assisteixin aquesta contra els mediadors.

Article 15. *Cost de la mediació.*

1. El cost de la mediació, tant si ha conclòs amb el resultat d'un acord com si no, s'ha de dividir uniformement entre les parts, llevat de pacte en contra.

2. Tant els mediadors com la institució de mediació poden exigir a les parts la provisió de fons que considerin necessària per atendre el cost de la mediació.

Si les parts o alguna d'elles no efectuen dins el termini escaient la provisió de fons sol·licitada, el mediador o la institució poden donar per conclusa la mediació. No obstant això, si alguna de les parts no ha fet la seva provisió, el mediador o la institució, abans d'acordar la conclusió, ho ha de comunicar a les altres parts, per si tenen interès a suplir-la dins el termini que hagi estat fixat.

TÍTOL IV

Procediment de mediació

Article 16. *Sol·licitud d'inici.*

1. El procediment de mediació pot ser iniciat:

a) De comú acord entre les parts. En aquest cas la sol·licitud ha d'incloure la designació del mediador o la institució de mediació en què portaran a terme la mediació, així com l'acord sobre el lloc on es desenvoluparan les sessions i la llengua o llengües de les actuacions.

b) Per una de les parts en compliment d'un pacte de submissió a mediació existent entre aquestes.

2. La sol·licitud s'ha de formular davant les institucions de mediació o davant el mediador proposat per una de les parts a les altres o ja designat per elles.

3. Quan de manera voluntària s'iniciï una mediació mentre està en curs un procés judicial, les parts de comú acord poden sol·licitar-ne la suspensió de conformitat amb el que disposa la legislació processal.

Article 17. *Informació i sessions informatives.*

1. Rebuda la sol·licitud i llevat de pacte en contra de les parts, el mediador o la institució de mediació ha de citar les parts per a la realització de la sessió informativa. En cas d'inassistència injustificada de qualsevol de les parts a la sessió informativa s'entén que desisteixen de la mediació sol·licitada. La informació de quina part o parts no van assistir a la sessió no és confidencial.

En aquesta sessió el mediador ha d'informar les parts de les possibles causes que puguin afectar la seva imparcialitat, de la seva professió, formació i experiència, com també de les característiques de la mediació, el cost, l'organització del procediment, les conseqüències jurídiques de l'acord que es pugui assolir, així com del termini per signar l'acta de la sessió constitutiva.

2. Les institucions de mediació poden organitzar sessions informatives obertes per a les persones que puguin estar interessades a acudir a aquest sistema de resolució de controvèrsies, que en cap cas poden substituir la informació prevista a l'apartat primer.

Article 18. *Pluralitat de mediadors.*

1. La mediació l'ha de portar a terme un o diversos mediadors.

2. Si per la complexitat de la matèria o per la conveniència de les parts es produeix l'actuació de diversos mediadors en un mateix procediment, aquests han d'actuar de forma coordinada.

Article 19. *Sessió constitutiva.*

1. El procediment de mediació ha de començar mitjançant una sessió constitutiva en què les parts han d'expressar el seu desig de desenvolupar la mediació i han de deixar constància dels aspectes següents:

- a) La identificació de les parts.
- b) La designació del mediador i, si s'escau, de la institució de mediació o l'acceptació del designat per una de les parts.
- c) L'objecte del conflicte que se sotmet al procediment de mediació.
- d) El programa d'actuacions i durada màxima prevista per al desenvolupament del procediment, sense perjudici de la seva possible modificació.
- e) La informació del cost de la mediació o les bases per determinar-lo, amb indicació separada dels honoraris del mediador i d'altres possibles despeses.
- f) La declaració d'acceptació voluntària per les parts de la mediació i del fet que assumeixen les obligacions que en deriven.
- g) El lloc de realització i la llengua del procediment.

2. S'ha d'estendre una acta de la sessió constitutiva en la qual han de constar aquests aspectes, i l'han de signar tant les parts com el mediador o mediadors. Altrament, aquesta acta ha de declarar que la mediació s'ha intentat sense efecte.

Article 20. *Durada del procediment.*

La durada del procediment de mediació ha de ser tan breu com sigui possible i les seves actuacions s'han de concentrar en el mínim nombre de sessions.

Article 21. *Desenvolupament de les actuacions de mediació.*

1. El mediador ha de convocar les parts per a cada sessió amb l'antelació necessària, ha de dirigir les sessions i ha de facilitar l'exposició de les seves posicions i la seva comunicació de manera igual i equilibrada.

2. Les comunicacions entre el mediador i les persones en conflicte poden ser simultànies o no.

3. El mediador ha de comunicar a totes les parts la realització de les reunions que tinguin lloc per separat amb alguna d'elles, sense perjudici de la confidencialitat sobre el que s'ha tractat. El mediador no pot ni comunicar ni distribuir la informació o documentació que la part li hagi aportat, llevat d'autorització expressa d'aquesta.

Article 22. *Terminació del procediment.*

1. El procediment de mediació pot concloure en acord o finalitzar sense assolir aquest acord, ja sigui perquè totes o alguna de les parts exerceixin el seu dret a donar per acabades les actuacions, i ho comuniquin al mediador, o bé perquè hagi transcorregut el termini màxim acordat per les parts per a la durada del procediment, així com quan el mediador aprecii de manera justificada que les posicions de les parts són irreconciliables o es doni una altra causa que en determini la conclusió.

Amb la terminació del procediment s'han de tornar a cada part els documents que hagin aportat. Amb els documents que no s'hagin de retornar a les parts, s'ha de formar un expedient que ha de conservar i custodiar el mediador o, si s'escau, la institució de mediació, una vegada acabat el procediment, per un termini de sis mesos.

2. La renúncia del mediador a continuar el procediment o el rebuig de les parts al seu mediador només produeix la terminació del procediment quan no s'arribi a nomenar un nou mediador.

3. L'acta final ha de determinar la conclusió del procediment i, si s'escau, ha de reflectir els acords assolits de forma clara i comprensible, o la seva finalització per qualsevol altra causa.

L'acta ha d'anar signada per totes les parts i pel mediador o mediadors i se n'ha de lliurar un exemplar original a cada una d'elles.

Article 23. L'acord de mediació.

1. L'acord de mediació pot versar sobre una part o sobre la totalitat de les matèries sotmeses a la mediació.

En l'acord de mediació ha de constar la identitat i el domicili de les parts, el lloc i la data en què se subscriu, les obligacions que cada part assumeix i que s'ha seguit un procediment de mediació ajustat a les previsions d'aquest Reial decret llei, amb indicació del mediador o mediadors que hi han intervingut i, si s'escau, de la institució de mediació en la qual s'ha desenvolupat el procediment.

2. L'acord de mediació l'han de signar les parts o els seus representants i s'ha de presentar al mediador, en el termini màxim de deu dies des de l'acta final, perquè el signi.

3. De l'acord de mediació, se n'ha de lliurar un exemplar a cada una de les parts, i el mediador se n'ha de reservar un altre per a la seva conservació.

El mediador ha d'informar les parts del caràcter vinculant de l'acord assolit i del fet que poden instar que s'elevi a escriptura pública a fi de configurar el seu acord com un títol executiu.

Article 24. Actuacions desenvolupades per mitjans electrònics.

1. Les parts poden acordar que totes o alguna de les actuacions de mediació es portin a terme per mitjans electrònics, sempre que quedi garantida la identitat dels intervinents i el respecte als principis de la mediació que preveu aquest Reial decret llei.

2. La mediació que consisteixi en una reclamació de quantitat que no excedeixi els 600 euros s'ha de desenvolupar per mitjans electrònics, llevat que l'ús d'aquests no sigui possible per a alguna de les parts.

TÍTOL V

Execució dels acords

Article 25. Formalització del títol executiu.

1. Les parts poden elevar a escriptura pública l'acord assolit després d'un procediment de mediació.

L'acord de mediació s'ha de presentar davant un notari acompanyat de còpia de les actes de la sessió constitutiva i final del procediment.

2. Per portar a terme l'elevació a escriptura pública de l'acord de mediació el notari ha de verificar el compliment dels requisits exigits en aquest Reial decret llei i que el seu contingut no és contrari a dret.

3. Quan l'acord de mediació s'hagi d'executar en un altre Estat, a més de l'elevació a escriptura pública, és necessari el compliment dels requisits que, si s'escau, puguin exigir els convenis internacionals en què Espanya sigui part i les normes de la Unió Europea.

4. Quan l'acord s'hagi assolit en una mediació desenvolupada després d'iniciar un procés judicial, les parts en poden sol·licitar l'homologació al tribunal d'acord amb el que disposa la Llei d'enjudiciament civil.

Article 26. Tribunal competent per a l'execució dels acords de mediació.

L'execució dels acords resultat d'una mediació iniciada estant en curs un procés s'ha d'instar davant el tribunal que va homologar l'acord.

Si es tracta d'acords formalitzats després d'un procediment de mediació és competent el jutjat de primera instància del lloc en què s'hagi signat l'acord de mediació, de conformitat amb el que preveu l'apartat 2 de l'article 545 de la Llei d'enjudiciament civil.

Article 27. *Execució dels acords de mediació transfronterers.*

1. Sense perjudici del que disposin la normativa de la Unió Europea i els convenis internacionals vigents a Espanya, un acord de mediació que ja hagi adquirit força executiva en un altre Estat només pot ser executat a Espanya quan aquesta força executiva derivi de la intervenció d'una autoritat competent que exerceixi funcions equivalents a les que exerceixen les autoritats espanyoles.

2. Un acord de mediació que no hagi estat declarat executable per una autoritat estrangera només pot ser executat a Espanya prèvia elevació a escriptura pública per un notari espanyol a sol·licitud de les parts, o d'una d'elles amb el consentiment exprés de les altres.

3. El document estranger no pot ser executat quan resulti manifestament contrari a l'ordre públic espanyol.

Article 28. *Denegació d'execució dels acords de mediació.*

No es poden executar els acords el contingut dels quals sigui contrari a dret.

Disposició addicional primera. *Reconeixement d'institucions o serveis de mediació.*

Les institucions o serveis de mediació establerts o reconeguts per les administracions públiques d'acord amb el que disposen les lleis poden assumir les funcions de mediació que preveu aquest Reial decret llei.

Disposició addicional segona. *Impuls a la mediació.*

1. Les administracions públiques competents per a la provisió de mitjans materials al servei de l'Administració de justícia han de proveir a la posada a disposició dels òrgans jurisdiccionals i del públic d'informació sobre la mediació com a alternativa al procés judicial.

2. Les administracions públiques competents han de procurar incloure la mediació dins de l'assessorament i orientació gratuïts previs al procés, que preveu l'article 6 de la Llei 1/1996, de 10 de gener, d'assistència jurídica gratuïta, en la mesura que permeti reduir tant la litigiositat com els seus costos.

Disposició addicional tercera. *Esriptures públiques de formalització d'acords de mediació.*

Per calcular els honoraris notarials de l'escriptura pública de formalització dels acords de mediació s'han d'aplicar els aranzels corresponents als «documents sense quantia» que preveu el número 1 del Reial decret 1426/1989, de 17 de novembre, pel qual s'aprova l'aranzel dels notaris.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei 3/1993, de 22 de març, bàsica de les cambres oficials de comerç, indústria i navegació.*

La lletra i de l'apartat 1 de l'article 2 passa a tenir la redacció següent:

«i) Acomplir funcions de mediació i arbitratge mercantil, nacional i internacional, de conformitat amb el que estableix la legislació vigent.»

Disposició final segona. *Modificació de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil.*

1. L'apartat 1 de l'article 19 queda redactat en els termes següents:

«1. Els litigants estan facultats per disposar de l'objecte del judici i poden renunciar, desistir del judici, assentir-hi, sotmetre's a mediació o a arbitratge i transigir sobre el que sigui objecte del judici, llevat que la llei ho prohibeixi o hi estableixi limitacions per raons d'interès general o en benefici d'un tercer.»

2. Es modifica l'article 39, que passa a tenir la redacció següent:

«Article 39. *Apreciació de la falta de competència internacional o de jurisdicció a instància de part.*

El demandat pot denunciar mitjançant declinatòria la falta de competència internacional o la falta de jurisdicció perquè l'afer pertany a un altre ordre jurisdiccional o perquè la controvèrsia s'ha sotmès a arbitratge o mediació.»
3. El paràgraf primer de l'apartat 1 de l'article 63 queda redactat de la manera següent:

«1. Mitjançant la declinatòria, el demandat i els que puguin ser part legítima en el judici promogut poden denunciar la falta de jurisdicció del tribunal davant el qual s'ha interposat la demanda, perquè el coneixement d'aquesta demanda correspon a tribunals estrangers, a òrgans d'un altre ordre jurisdiccional, a àrbitres o a mediadors.»
4. Es fa una nova redacció del paràgraf segon de l'apartat 2 de l'article 65:

«El tribunal ha de procedir de la mateixa manera si considera la declinatòria fonamentada en el fet que l'afer s'ha sotmès a arbitratge o a mediació.»
5. L'article 66 queda redactat de la manera següent:

«Article 66. *Recursos en matèria de competència internacional, jurisdicció, submissió a arbitratge o mediació i competència objectiva.*

  1. Contra la interlocutòria d'abstenció de conèixer per falta de competència internacional, perquè l'afer pertany a un tribunal d'un altre ordre jurisdiccional, perquè l'afer s'ha sotmès a arbitratge o a mediació o per falta de competència objectiva, es pot interposar recurs d'apel·lació.
  2. Contra la interlocutòria per la qual es rebutgi la falta de competència internacional, de jurisdicció o de competència objectiva, només es pot interposar recurs de reposició, sens perjudici d'al·legar la falta d'aquests pressupòsits processals en l'apel·lació contra la sentència definitiva.

El que disposa el paràgraf anterior també és aplicable quan la interlocutòria rebutgi la submissió de l'afer a arbitratge o a mediació.»
6. Es modifica la regla 2a de l'apartat 2 de l'article 206, que passa a tenir la redacció següent:

«2a S'han de dictar interlocutòries quan es decideixin recursos contra provisions o decrets, quan es resolgui sobre admissió o inadmissió de demanda, reconvenció, acumulació d'accions, admissió o inadmissió de la prova, aprovació judicial de transaccions, acords de mediació i convenis, mesures cautelars i nul·litat o validesa de les actuacions.

També revesteixen la forma d'interlocutòria les resolucions que versin sobre pressupòsits processals, anotacions i inscripcions registrals i qüestions incidentals, tant si tenen assenyalada en aquesta Llei una tramitació especial com si no, sempre que en aquests casos la llei exigeixi una decisió del tribunal, així com les que posin fi a les actuacions d'una instància o recurs abans que conclougui la seva tramitació ordinària, llevat que, respecte d'aquestes últimes, la llei hagi disposat que han de finalitzar per decret.»
7. S'afegeix un apartat 3 nou a l'article 335, amb la redacció següent:

- «3. Llevat d'acord en contra de les parts, no es pot sol·licitar dictamen a un perit que hagi intervingut en una mediació o arbitratge relacionats amb el mateix afer.»
8. El paràgraf segon de l'apartat 1 de l'article 347 queda redactat de la manera següent:
- «El tribunal només ha de denegar les sol·licituds d'intervenció que, per la seva finalitat i contingut, s'hagin de considerar impertinents o inútils, o quan hi hagi un deure de confidencialitat derivat de la intervenció del perit en un procediment de mediació anterior entre les parts.»
9. El segon paràgraf de l'apartat 1 de l'article 395 passa a tenir la redacció següent:
- «S'entén que, en tot cas, hi ha mala fe, si abans de presentada la demanda s'ha formulat al demandat un requeriment fefaent i justificat de pagament, o si s'ha iniciat un procediment de mediació o dirigit contra ell una demanda de conciliació.»
10. Se substitueix el segon paràgraf de l'apartat 1 de l'article 414 pels següents:
- «En aquesta convocatòria, si no s'ha fet abans, s'ha d'informar les parts de la possibilitat de recórrer a una negociació per intentar solucionar el conflicte, inclòs el recurs a una mediació, cas en què aquestes han d'indicar en l'audiència la seva decisió sobre això i les raons de la decisió.
- L'audiència s'ha de portar a terme, de conformitat amb el que estableixen els articles següents, per intentar un acord o una transacció de les parts que posi fi al procés, examinar les qüestions processals que puguin obstar a la prossecució d'aquest i a la seva terminació mitjançant sentència sobre el seu objecte, fixar amb precisió el dit objecte i els aspectes, de fet o de dret, sobre els quals hi hagi controvèrsia entre les parts i, si s'escau, proposar i admetre la prova.
- Atenent l'objecte del procés, el tribunal pot convidar les parts a intentar un acord que posi fi al procés, si s'escau a través d'un procediment de mediació, i les ha d'instar a assistir a una sessió informativa.»

13. L'article 518 passa a tenir la redacció següent:

«Article 518. *Caducitat de l'acció executiva fonamentada en sentència judicial, o resolució arbitral o acord de mediació.*

L'acció executiva fonamentada en sentència, en resolució del tribunal o del secretari judicial que aprovi una transacció judicial o un acord assolit en el procés, en resolució arbitral o en acord de mediació caduca si no s'interposa la demanda executiva corresponent dins els cinc anys següents a la fermesa de la sentència o resolució.»

14. S'afegeix un nou paràgraf a l'apartat 1 de l'article 539, amb la redacció següent:

«Per a l'execució derivada d'un acord de mediació o un laude arbitral es requereix la intervenció d'advocat i procurador sempre que la quantitat per la qual es despatxi execució sigui superior a 2.000 euros.»

15. L'apartat 2 de l'article 545 queda redactat en els termes següents:

«2. Quan el títol sigui un laude arbitral o un acord de mediació, és competent per denegar o autoritzar l'execució i el despatx corresponent el jutjat de primera instància del lloc en què s'hagi dictat el laude o s'hagi signat l'acord de mediació.»

16. Es modifica l'article 548:

«Article 548. *Termini d'espera de l'execució de resolucions processals, arbitrals o acords de mediació.*

No s'ha de despatxar execució de resolucions processals, arbitrals o acords de mediació, dins els vint dies posteriors a aquell en què la resolució de condemna, d'aprovació del conveni o de signatura de l'acord hagi estat notificada a l'executat.»

17. S'afegeix un nou paràgraf a l'ordinal 1r de l'apartat 1 de l'article 550, amb la redacció següent:

«Quan el títol sigui un acord de mediació elevat a escriptura pública, s'ha d'aportar, a més, còpia de les actes de la sessió constitutiva i final del procediment.»

18. Es modifiquen la rúbrica i el paràgraf primer de l'apartat 1 de l'article 556, que passen a tenir la redacció següent:

«Article 556. *Oposició a l'execució de resolucions processals o arbitrals o els acords de mediació.*

1. Si el títol executiu és una resolució processal o arbitral de condemna o un acord de mediació, l'executat, dins els deu dies següents a la notificació de la interlocutòria en què es despatxi execució, pot oposar-s'hi per escrit i al·legar el pagament o el compliment del que ordeni la sentència, el laude o l'acord, que ha de justificar documentalment.»

19. Es fa una nova redacció del número 3r de l'apartat 1 de l'article 559:

«3r Nul·litat radical del despatx de l'execució perquè la sentència o el laude arbitral no contenen pronunciaments de condemna, o perquè el laude o l'acord de mediació no compleix els requisits legals exigits per comportar execució, o per infracció, en despatxar-se execució, del que disposa l'article 520.»

20. L'apartat 3 de l'article 576 queda redactat de la manera següent:

«3. El que estableixen els apartats anteriors és aplicable a tot tipus de resolucions judicials de qualsevol ordre jurisdiccional, els laudes arbitrals i els

acords de mediació que imposin el pagament d'una quantitat líquida, llevat de les especialitats legalment previstes per a les hisendes públiques.»

21. Es fa una nova redacció de l'article 580, que queda redactat de la manera següent:

«Article 580. *Casos en què no és procedent el requeriment de pagament.*

Quan el títol executiu consisteixi en resolucions del secretari judicial, resolucions judicials o arbitrals o que aprovin transaccions o convenis assolits dins el procés, i acords de mediació, que obliguin a lliurar quantitats determinades de diners, no és necessari requerir l'executat a pagar per procedir a l'embargament dels seus béns.»

Disposició final tercera. *Modificació de la Llei 34/2006, de 30 d'octubre, sobre l'accés a les professions d'advocat i procurador dels tribunals.*

U. Es modifica l'apartat 3 de l'article 2, que queda redactat en els termes següents:

«Els títols professionals que regula aquesta Llei els expedeix el Ministeri de Justícia.»

Dos. S'afegeix una nova disposició addicional vuitena, amb la redacció següent:

«Disposició addicional vuitena. *Llicenciats en dret.*

1. Els títols professionals que regula aquesta Llei no són exigibles als qui en el moment de la seva publicació estaven matriculats en estudis universitaris conduents a l'obtenció del títol de llicenciat en dret, sempre que en el termini màxim de dos anys, a comptar del moment en què es trobin en condicions de sol·licitar l'expedició del títol oficial de llicenciat en dret, es col·legiïn, com a exercents o no exercents.

2. Els alumnes no inclosos a l'apartat anterior que obtinguin un títol de llicenciat en dret després de l'entrada en vigor d'aquesta Llei poden obtenir els títols professionals sempre que compleixin els requisits següents:

- a) Que efectuïn les pràctiques externes que preveu l'article 6.
- b) Que acreditin la seva capacitació professional de conformitat amb el que disposa l'article 7.

El Govern ha de desplegar reglamentàriament les especialitats derivades de la participació d'aquestes persones en els processos de formació i d'avaluació d'aptitud professional.»

Tres. S'afegeix una nova disposició addicional novena, amb la redacció següent:

«Disposició addicional novena. *Títols estrangers homologats.*

Els títols professionals que regula aquesta Llei no són exigibles als qui en el moment d'entrar en vigor la present Llei hagin sol·licitat l'homologació del seu títol estranger al de llicenciat en dret, sempre que en el termini màxim de dos anys, a comptar del moment en què obtinguin l'homologació, es col·legiïn, com a exercents o no exercents.»

Quatre. Es modifica l'apartat 3 de la disposició transitòria única, que queda redactat en els termes següents:

«3. Els qui en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei tinguin el títol de llicenciat o grau en dret o estiguin en condicions de sol·licitar-ne l'expedició i no estiguin compresos a l'apartat anterior, disposen d'un termini màxim de dos anys, a

comptar de la seva entrada en vigor, per col·legiar-se, com a exercents o no exercents, sense que els sigui exigible l'obtenció dels títols professionals que s'hi regulen.»

Disposició final quarta. *Procediment simplificat de mediació per mitjans electrònics per a reclamacions de quantitat.*

El Govern, a iniciativa del ministre de Justícia, ha de promoure la resolució dels conflictes que versin sobre meres reclamacions de quantitat a través d'un procediment de mediació simplificat que s'ha de desenvolupar exclusivament per mitjans electrònics. Les posicions de les parts, que en cap cas s'han de referir a arguments de confrontació de dret, han de quedar reflectides en els formularis de sol·licitud del procediment i la seva contestació que la institució de mediació ha de facilitar als interessats. El procediment té una durada màxima improrrogable d'un mes, a comptar de l'endemà de la recepció de la sol·licitud per la institució de mediació.

Disposició final cinquena. *Desplegament reglamentari del control del compliment dels requisits de la mediació que exigeix el Reial decret llei.*

1. El Govern, a iniciativa del ministre de Justícia, pot preveure reglamentàriament els instruments que es considerin necessaris per verificar el compliment dels requisits que exigeix aquest Reial decret llei als mediadors i a les institucions de mediació, així com de la seva publicitat. Aquests instruments poden incloure la creació d'un registre de mediadors i d'institucions de mediació, dependent del Ministeri de Justícia i coordinat amb els registres de mediació de les comunitats autònomes, i en el qual, atenent l'incompliment dels requisits que preveu aquest Reial decret llei, es podrà donar de baixa un mediador.

2. El Govern, a iniciativa del Ministeri de Justícia, pot determinar la durada i el contingut mínim del curs o cursos que amb caràcter previ han de fer els mediadors per adquirir la formació necessària per a l'exercici de la mediació, així com la formació contínua que han de rebre.

Es pot desplegar reglamentàriament l'abast de l'obligació d'assegurament de la responsabilitat civil dels mediadors.

Disposició final sisena. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret llei es dicta a l'empara de la competència exclusiva de l'Estat en matèria de legislació mercantil, processal i civil, que estableix l'article 149.1.6a i 8a de la Constitució. No obstant això, la modificació de la Llei 34/2006 s'efectua a l'empara de l'article 149.1.1a, 6a i 30a de la Constitució.

Disposició final setena. *Incorporació de normes de la Unió Europea.*

Mitjançant aquest Reial decret llei s'incorpora al dret espanyol la Directiva 2008/52/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 21 de maig de 2008, sobre determinats aspectes de la mediació en afers civils i mercantils.

Disposició final vuitena. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 5 de març de 2012.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
MARIANO RAJOY BREY